

Briselē, 2025. gada 11. novembrī
(OR. en)

14921/25

**Starpiestāžu lieta:
2008/0140 (CNS)**

**ANTIDISCRIM 103
FREMP 300
GENDER 195
JAI 1592
MI 869
SOC 728**

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	14287/25
Temats:	Priekšlikums – PADOMES DIREKTĪVA par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas – <i>progresu ziņojums</i>

I. IEVADS

Komisija 2008. gada 2. jūlijā iesniedza Padomei un Eiropas Parlamentam priekšlikumu Padomes direktīvai, kuras mērķis ir paplašināt aizsardzību pret diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, attiecinot to arī uz jomām, kas nav saistītas ar nodarbinātību. Papildinot šajā jomā spēkā esošos Savienības tiesību aktus ¹, ar ierosināto horizontālo vienlīdzīgas attieksmes direktīvu tiktu aizliegta diskriminācija minēto iemeslu dēļ šādās jomās: sociālā aizsardzība, tostarp sociālais nodrošinājums un veselības aprūpe, izglītība un piekļuve precēm un pakalpojumiem, tostarp mājokļiem.

¹ Konkrēti, Padomes Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī uz priekšlikumu tagad attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 19. pants (īpaša likumdošanas procedūra); tādējādi ir nepieciešama Padomes vienprātība pēc tam, kad ir saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana.

Konsultāciju procedūrā Eiropas Parlaments atzinumu pieņēma 2009. gada 2. aprīlī ². Padomei būs jālūdz Eiropas Parlamenta piekrišana teksta galīgajai redakcijai.

Lai gan priekšlikums tiek apspriests vairāk nekā 17 gadus un gandrīz katra prezidentvalsts ir iekļāvusi šo dosjē Padomes darba kārtībā, vienošanos līdz šim nav bijis iespējams panākt. Jaunākais progress ziņojums ³ EPSCO padomei tika iesniegts 2025. gada 19. jūnijā.

Lai gan ļoti liels delegāciju vairākums jau sen ir atbalstījušas direktīvu, apstiprinot to, ka tās mērķis ir papildināt spēkā esošo tiesisko regulējumu, ar horizontālu pieeju pievēršoties visiem četriem diskriminācijas iemesliem, dažas citas delegācijas ir paudušas bažas un lūgušas skaidrojumus attiecībā uz šķietamo juridiskās noteiktības trūkumu, kompetenču sadalījumu un atbilstību subsidiaritātes principam, kā arī priekšlikuma ietekmi, jo īpaši attiecībā uz iespējamo finansiālo ietekmi.

Gadu gaitā direktīvas projekts ir ticis būtiski pārstrādāts, lai kļiedētu paustās bažas, tostarp, precizējot juridiskās saistības gan pēc būtības, gan attiecībā uz kompetenču sadalījumu un būtiski ierobežojot iespējamo finansiālo direktīvas projekta ietekmi.

² Sk. dok. A6-0149/2009. Pašreizējā Parlamenta referente ir *Alice Kuhnke* (SE/Zaļo un Eiropas Brīvās apvienības grupa).

³ 9573/25.

Jāatgādina, ka pagājušajā gadā lielākā daļa dalībvalstu ministru līmenī ir skaidri un atkārtoti paudušas viedokli, ka vienošanās par šo ilglaicīgo priekšlikumu ir lietderīga, savlaicīga un nepieciešama ⁴.

Komisija ir atbalstījusi kompromisa meklējumus, vienlaikus šajā posmā saglabājot izpētes atrunu par jebkādam izmaiņām tās sākotnējā priekšlikumā.

2025. gada darba programmā, kas publicēta 2025. gada 11. februārī, Komisija paziņoja par nodomu atsaukt priekšlikumu Vienlīdzīgas attieksmes direktīvai. Tomēr priekšlikums galu galā tika saglabāts un netika iekļauts 2025. gada 6. oktobrī publicētajā atsaukto priekšlikumu sarakstā ⁵.

II. PADOMES DARBS DĀNIJAS PREZIDENTŪRAS LAIKĀ

Dānijas prezidentūras laikā tika turpināti centieni panākt vienprātību par priekšlikumu. Sociālu jautājumu darba grupa šo lietu apsprieda divās sanāksmēs ⁶. Vienlaikus prezidentvalsts iesaistījās divpusējos kontaktos ar delegācijām, kurām joprojām ir neatrisinātas bažas, lai apzinātu atlikušos jautājumus un izpētītu iespējamās risinājumus.

Sociālu jautājumu darba grupas sanāksmē 2025. gada 2. oktobrī ESAO (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas) pārstāvis iepazīstināja ar savu ziņojumu “Diskriminācijas apkarošana Eiropas Savienībā” ⁷, norādot, ka diskriminācija ir izplatītāka jomās, uz kurām vēl neattiecas ES tiesību akti, un tas pamato nepieciešamību paplašināt aizsardzību ne tikai nodarbinātības jomā. Ziņojumā ir arī uzsvērtas diskriminācijas ekonomiskās un sociālās izmaksas, norādot, ka ieguvumi no horizontālas vienlīdzības direktīvas atsvērtu izmaksas.

⁴ EPSCO padomes sanāksmes 2024. gada 7. maijā, 20. jūnijā, 2. decembrī. un 2025. gada 19. jūnijā.

⁵ OV C/2025/5423, 6.10.2025., 1.–4. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5423/oj>.

⁶ 2025. gada 2. oktobrī un 30. oktobrī.

⁷ [Diskriminācijas apkarošana Eiropas Savienībā | ESAO](#)

Pēc tam darba grupa apsprieda priekšlikumu, pamatojoties uz orientējošu prezidentvalsts piezīmi ⁸. Dalībvalstis, kas nevarēja atbalstīt jaunāko tekstu ⁹, tika aicinātas precizēt savas atlikušās bažas, lai rastu visefektīvākos un vislietderīgākos risinājumus. Lielākā daļa dalībvalstu atkārtoti apstiprināja savu atbalstu direktīvai, un vairākas dalībvalstis iesniedza savu analīzi par tās ietekmi uz izmaksām, kas tika atzīta par zemu vai nebūtisku salīdzinājumā ar ieguvumiem no direktīvas.

Pamatojoties uz šo kontekstu un turpmāku divpusēju viedokļu apmaiņu, prezidentvalsts apzināja neatrisināto jautājumu kopumu, kas saskaņā ar to dalībvalstu viedokli, kurām joprojām ir bažas, vēl ir jārisina. Pamatojoties uz orientējošu piezīmi ¹⁰, Sociālu jautājumu darba grupā 30. oktobrī tos apsprieda šos jautājumus, kā izklāstīts turpmāk.

i) Darbības joma

Viena delegācija pauda bažas par direktīvas darbības jomu saistībā ar sociālo aizsardzību un izglītību, jo īpaši par nepieciešamību ievērot valstu kompetenci šajās jutīgajās jomās. Šī delegācija ir arī ierosinājusi paplašināt 2. panta 5.a punkta noteikumu, kas nosaka pieļaujamās atšķirības attieksmē, lai tas attiektos uz visiem diskriminācijas iemesliem, uz kuriem attiecas direktīva, nevis tikai uz vecumu.

Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts aicināja dalībvalstis, kurām joprojām ir bažas, precizēt izmaiņas saistībā ar sociālo aizsardzību un izglītību, kas būtu jāievieš, lai tās varētu atbalstīt direktīvu, savukārt tās dalībvalstis, kuras atbalsta 2. panta 5.a punkta paplašināšanu, attiecinot to uz visiem diskriminācijas iemesliem, tika lūgtas sniegt praktiskus piemērus un paskaidrot politisko un juridisko pamatojumu, lai atļautu atšķirīgu attieksmi seksuālās orientācijas, reliģijas vai pārliecības un invaliditātes dēļ.

⁸ 12823/25.

⁹ Teksta jaunākā redakcija ir iekļauta dokumentā 10817/24.

¹⁰ 14287/25.

Lai gan delegācijas kopumā bija gatavas izrādīt elastību un apsvērt jaunus priekšlikumus, vairākas delegācijas pauda iebildumus par turpmāku darbības jomas sašaurināšanu un lūdza konkrētus priekšlikumus un pamatojumus, jo īpaši attiecībā uz iespējamu 2. panta 5.a punkta noteikuma paplašināšanu. Dažas delegācijas uzsvēra arī to, cik svarīgi ir saglabāt direktīvas vispārējo mērķi. Turpretī viena delegācija aicināja svītrot sociālo aizsardzību un izglītību no direktīvas darbības jomas un paplašināt 2. panta 5.a punkta noteikumu, lai aptvertu visus diskriminācijas iemeslus, ne tikai vecumu. Cita delegācija pauda bažas par juridisko skaidrību noteikumos par izglītības jomu.

ii) Īstenošana

Attiecībā uz īstenošanu tika uzdoti jautājumi par direktīvas finansiālo ietekmi, jo īpaši par izmaksām, kas saistītas ar saprātīgiem pielāgojumiem personām ar invaliditāti.

Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts aicināja dalībvalstis norādīt, kāda veida atbalsts atvieglotu to valsts izmaksu un ieguvumu novērtējumus attiecībā uz pienākumu nodrošināt saprātīgus pielāgojumus, un precizēt jebkādos juridiskus nosacījumus vai noteikumus, kam nepieciešams sīkāks skaidrojums, tostarp to, vai tekstā būtu jāpievieno papildu elementi un, ja jā, tad kādi un kādā formātā.

Vairākas dalībvalstis uzsvēra, ka pienākumi jau ir noteikti *UNCRPD* (Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām) un ka direktīva neradīs papildu prasības attiecībā uz saprātīgiem pielāgojumiem. Viena dalībvalsts uzsvēra atšķirību starp saprātīgiem pielāgojumiem un piekļūstamību, norādot, ka tas, ka piekļūstamība nav ietverta kompromisa tekstā, ievērojami samazina izmaksas. Tika arī ierosināts, ka Komisija varētu sniegt norādījumus par īstenošanu pēc direktīvas pieņemšanas. Cita dalībvalsts aicināja veikt jaunu ietekmes novērtējumu. Komisijas pārstāvis uzsvēra, ka Komisija ir veikusi ietekmes novērtējumu, kas pievienots tās tiesību akta priekšlikumam, un ka Komisijai nav jāveic ietekmes novērtējumi saistībā ar Padomes grozījumiem tās priekšlikumā.

iii) Decentralizētas kompetences

Dažas dalībvalstis uzsvēra problēmas direktīvas īstenošanā situācijās, kad kompetences tiek īstenotas reģionālā vai decentralizētā līmenī, un aicināja rast risinājumus, kas respektē šādas pārvaldības struktūras.

Ņemot vērā minēto, prezidentvalsts aicināja dalībvalstis, kurām ir bažas par direktīvas ietekmi uz decentralizētām politikas struktūrām, precizēt politikas jomas, kurās rodas attiecīgās bažas, un ierosināt konkrētus risinājumus.

Divas dalībvalstis norādīja, ka tām nav nekādu bažu par decentralizētām kompetencēm, lai gan tām ir decentralizētas pārvaldības struktūras valsts līmenī.

III. SECINĀJUMS

Prezidentvalsts paziņotais mērķis bija *EPSCO* padomes 1. decembra sanāksmē panākt vispārēju pieeju priekšlikumam. Tomēr diskusijās Sociālu jautājumu darba grupā trīs delegācijas saglabāja vispārējas atrunas, kas liecināja, ka vajadzīgo vienprātību joprojām nevar panākt. Taču ļoti liels delegāciju vairākums turpina atbalstīt jaunāko kompromisa tekstu un mērķi panākt vispārēju pieeju Padomē.

Tā kā dalībvalstis, kurām ir neatrisinātas bažas, nav iesniegušas nekādus papildu ierosinājumus vai precizējumus, prezidentvalsts nav varējusi nākt klajā ar jaunu kompromisa tekstu. Delegāciju nostājas ir jāizskata sīkāk, pirms var noteikt iespējamus risinājumus. Cerams, ka atlikušās bažas varēs kļiedēt, konstruktīvi iesaistot visas delegācijas.

Prezidentvalsts ir stingri pārliecināta, ka pasaulē, kurā pamattiesības un vienlīdzība tiek arvien vairāk pakļautas spiedienam, Eiropas Savienībai būtu jārada piemērs. Tāpēc cerams, ka tuvākajā nākotnē būs iespējams nodrošināt atbalstu, kas vajadzīgs Padomes vienprātībai.